

Publiekssamenleving

Een Transitievisie Warmte voor gemeente Utrechtse Heuvelrug

In 2050 moet gemeente Utrechtse Heuvelrug aardgasvrij zijn. Woningen worden dan niet meer met aardgas verwarmd en ook gebruiken we aardgas niet meer voor warm tapwater of om te koken. Hiermee volgen we de afspraken uit het landelijke Klimaatakkoord. We doen dit om de uitstoot van CO₂ terug te dringen en klimaatverandering tegen te gaan. Daarnaast stoppen we in Groningen met aardgasproductie om aardbevingen tegen te gaan. Dit betekent dat we voor aardgas meer afhankelijk van het buitenland worden.

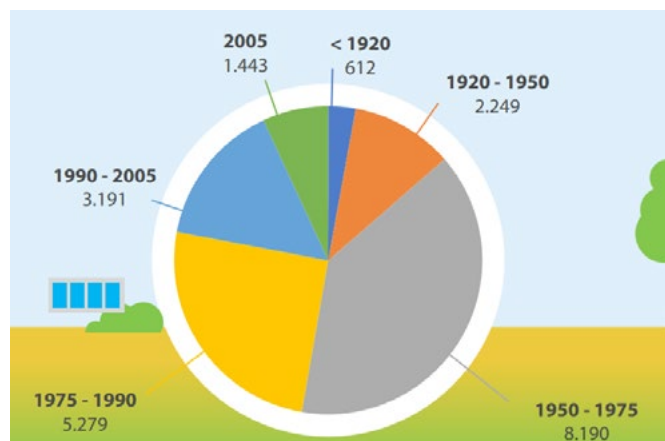
We gaan dus onze huizen op een duurzame en aardgasvrije manier verwarmen en elektrisch koken. Deze overstap noemen we de warmtetransitie. Elke gemeente in Nederland maakt hiervoor uiterlijk in 2021 een plan: de Transitievisie Warmte.

Wat betekent de Transitievisie Warmte voor onze inwoners?

De Transitievisie geeft een doorkijk naar wat er binnen onze gemeente gaat gebeuren de komende jaren. Zo weet iedereen wat hij of zij het beste kan doen. Het besluit om over te stappen naar een duurzame warmtevoorziening neemt de gemeente wijk voor wijk. Bewoners worden betrokken bij het maken van de plannen voor hun eigen wijk en horen tijdig welke duurzame warmtevoorziening er komt in hun wijk. Inwoners kunnen natuurlijke momenten zoals een verhuizing, verbouwing of een kapotte CV ketel benutten om stappen te zetten naar een aardgasvrije toekomst. We hopen dat de Transitievisie Warmte iedereen helpt zich zo goed mogelijk voor te bereiden op een toekomst zonder aardgas.

De opgave: een aardgasvrije gebouwde omgeving

De Transitievisie Warmte gaat over de gebouwde omgeving. Dat zijn alle woningen, winkels, kantoren, scholen en andere gebouwen. De ongeveer 26.000 woningen en andere gebouwen zijn op dit moment voor het overgrote deel nog aangesloten op aardgas.

Aantal woningen per bouwperiode in de Utrechtse Heuvelrug

Een haalbare en betaalbare overstap naar een aardgasvrije gemeente Utrechtse Heuvelrug

We hebben uitgangspunten opgesteld die voorop staan in de warmtetransitie:

- De warmtetransitie slaagt alleen als iedereen mee kan doen en de overstap naar aardgasvrij betaalbaar is.
- We pakken de transitie stap voor stap en wijk voor wijk aan en blijven steeds leren. We nemen de tijd zodat we innovatieve oplossingen kunnen benutten.

- Samenwerken is essentieel, want alleen samen met bewoners, bedrijven en organisaties maken we van deze transitie een succes.
- Daarbij is er ruimte voor eigen initiatief. En we kijken breder dan de warmtetransitie door activiteiten in een wijk waar mogelijk te combineren.

De warmtetransitie verloopt in stappen en begint met isoleren

Stappen naar een duurzame en aardgasvrije warmtevoorziening

1. Maatregelen in de woning of het gebouw: isoleren, ventileren en elektrisch koken

Energie die je niet gebruikt, hoef je ook niet op te wekken. Daarom is de eerste stap isoleren. Bovendien is isoleren

nodig om een woning of gebouw comfortabel zonder aardgas te kunnen verwarmen. Bij isoleren is ook goede ventilatie belangrijk. Tot slot is ook elektrisch koken een belangrijke maatregel om een woning aardgasvrij te maken.

2. Alternatieve warmteoplossing

Als de isolatie op orde is, komt de alternatieve warmteoplossing. Er zijn verschillende warmteoplossingen mogelijk in gemeente Utrechtse Heuvelrug. We verwachten een mix aan oplossingen, de eindoplossing is nog niet overal duidelijk.

3. Inzet op duurzame bronnen

De verduurzaming van energiebronnen zorgt ervoor dat er geen aardgas of andere fossiele energie meer nodig is om onze huizen en gebouwen te verwarmen. Dat betekent dat de elektriciteit duurzaam wordt opgewekt, dat we duurzame warmte gaan gebruiken voor warmtenetten en dat al het gas dat we in 2050 nog gebruiken duurzaam gas is.

Alternatieven voor aardgas

Waar starten we?

We beginnen de komende jaren met het terugdringen van de vraag naar warmte. In het figuur hieronder staan de mogelijkheden om te besparen weergegeven. Hiermee wordt aardgas bespaard en maken gebouwen in de toekomst

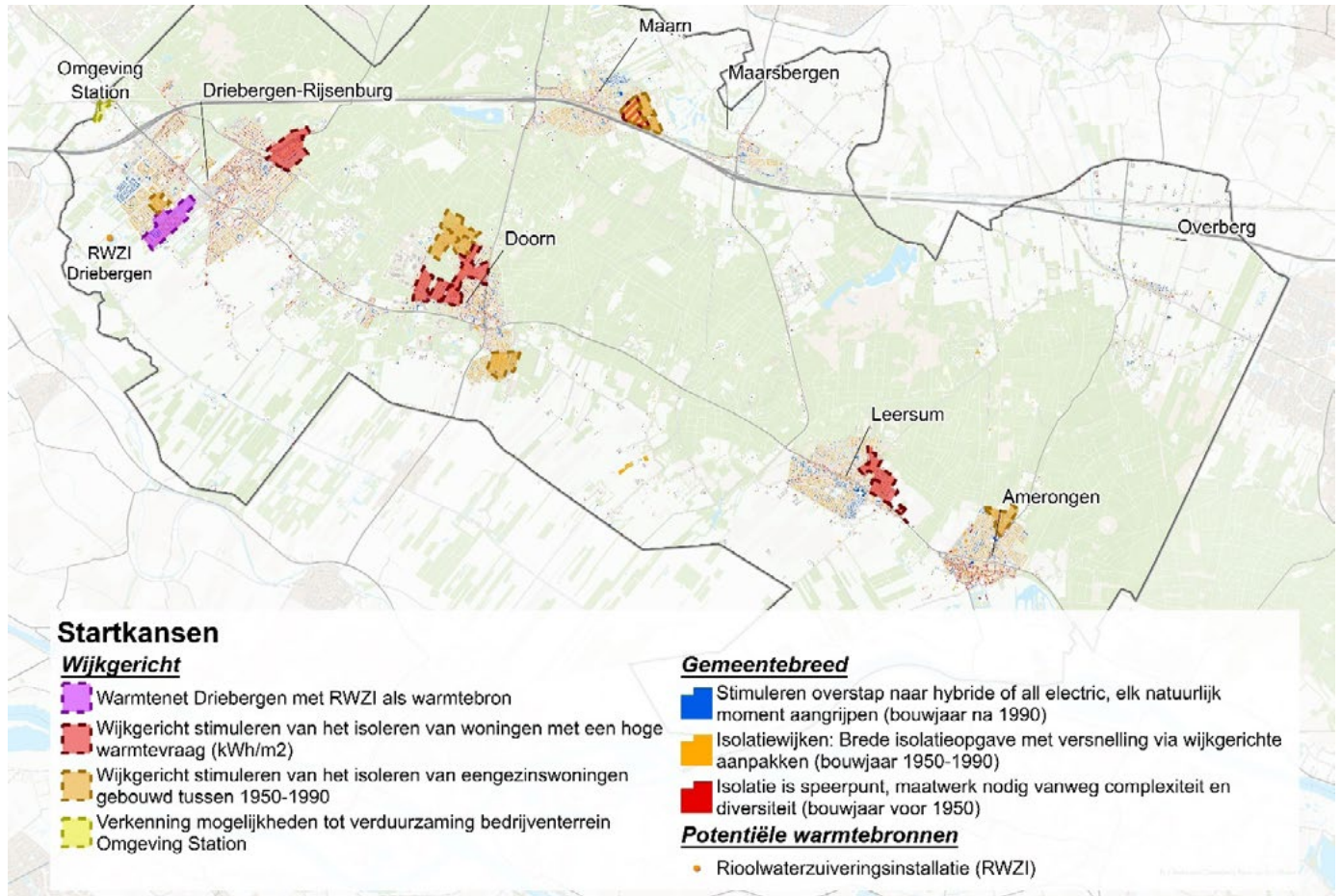
makkelijker de overstap naar aardgasvrij. Voor de woningen in onze gemeente staat de stap van isolatie de komende jaren centraal. Verduurzaming van woningen resulteert in minder energiekosten, en zorgt voor een positief effect op de maandelijkse rekening.

Mogelijkheden om uw woning voor te bereiden op de overstap naar aardgasvrij

Dit pakken we wijkgericht aan. Wij hebben een aantal eerste wijken gekozen waar we samen met bewoners aan de slag gaan. Deze wijken zijn gekozen omdat er veel dezelfde woningen staan, relatief veel aardgas wordt gebruikt per m² of een alternatieve warmtebron beschikbaar is. Een voorbeeld van een wijkaanpak is alle woningen tegelijkertijd van vloerisolatie te voorzien.

Dit betekent niet dat andere inwoners niets kunnen doen. Waar op korte termijn al mogelijkheden zijn voor woningen of bedrijven om de stap naar aardgasvrij te zetten, bieden we informatie en ondersteuning.

Startkansen overstap aardgasvrij gemeente Utrechtse Heuvelrug

Wijkgerichte startkansen

- **Wijk voor wijk isoleren**
We starten in vijf wijken waar meer dan 90 procent eengezinswoningen uit de bouwperiode tussen 1950 – 1990 te vinden zijn en in drie wijken met een bovengemiddeld hoge warmtevraag. Het gaat om Amerongen Noordwest- aan bosrand/Koenestraat, Doorn-West, Doorn-de Wijngaard, Wildbaan-Dennenburg in Driebergen en de Hofjes/de Driesprong in Maarn, Oosterlaan en omgeving in Driebergen, Doorn Centrum en Leersum Noordoost.

Voor deze wijken werken we aan een wijkisolatieplan met isolatiemaatregelen.

- **Warmtenet met rioolwaterzuivering Driebergen als warmtebron**
We werken verder aan warmtenet in de wijk Wildbaan-Dennenburg in Driebergen-Rijsenburg met de rioolwaterzuiveringsinstallatie als beoogde warmtebron.

- **Verduurzamen bedrijventerrein rondom het station**
We verkennen de mogelijkheden voor het duurzaam verwarmen van de kantoren nabij het station met een lokaal bronnet op zonthermie of warmte- koude oplossing (WKO) met warmtepomp.

Gemeentebrede startkansen: gericht stimuleren van inwoners die zelf aan de slag willen

We zorgen dat inwoners die willen isoleren of de overstap naar een (hybride) warmtepomp willen maken advies en hulp krijgen. Dit willen we ook doen voor kleinschalige collectieve oplossingen, bijvoorbeeld bij appartementencomplexen. We zorgen daarbij voor handelingsperspectief.

- **Gemeentebreed stimuleren van (hybride) warmtepompen voor woningen vanaf 1990**
In **woonwijken gebouwd vanaf 1990** is een volledig elektrische oplossing (all-electric) uiteindelijk het meest

waarschijnlijk. Woningen die gebouwd zijn na 1990 zijn voldoende geïsoleerd om direct de overstap te kunnen maken naar aardgasvrij, via een warmtepomp. Mogelijk moeten in deze woningen ook de radiatoren worden vervangen. Een hybride oplossing waarbij nog een deel aardgas wordt gebruikt, kan in deze wijken een interessante tussenoplossing zijn. Het is wenselijk elk vervangingsmoment van de CV-ketel bij deze woningen aan te grijpen om de overstap naar all-electric of een hybride warmtepomp te maken.

- **Gemeentebreed stimuleren van isolatie bij woningen tussen 1950 – 1990 en waar mogelijk overstappen naar aardgasvrij**

In woonwijken gebouwd tussen 1950 en 1990 is een volledig aardgasvrije wijk op dit moment nog niet overal haalbaar. In de meeste woningen zijn eerst isolatiestappen nodig om de vraag naar aardgas te beperken. Ook is nog niet duidelijk welk aardgasvrije alternatie het beste zou zijn. Het is van belang om alle natuurlijke momenten zoals verhuizing of verbouwing aan te grijpen om te gaan isoleren. Na toepassing van isolatie kan de overstap naar aardgasvrij worden gemaakt.

- Voor **woonwijken gebouwd voor 1950 met voornamelijk vooroorlogse woningen of gebouwen** is de overstap naar aardgasvrij zowel financieel als technisch niet haalbaar. Daar zal voorlopig het gasnet blijven liggen, en kan duurzaam gas of innovatie in de toekomst mogelijk een oplossing bieden. Ook voor deze woningen gaan we op zoek naar tussenstappen, zoals isolatie, maar ook het slimmer gebruiken van het gebouw kan zorgen voor minder energieverbruik
- Op **bedrijventerreinen** zien we een duidelijke oplossingsrichting, namelijk een bronnet. Hier is het belangrijk om te

kijken of er bronnen zijn die een collectieve aanpak mogelijk maken.

- **Nieuwbouw** wordt aardgasvrij gebouwd. Afhankelijk van de locatie, de dichtheid en het soort bouw wordt een collectieve of individuele aardgasvrije warmteoplossing toegepast.

Samen duurzaam doen: De overstap naar aardgasvrij doen we samen

We hebben deze Transitievisie Warmte gemaakt samen met inwoners, ondernemers en organisaties. Bij de totstandkoming dachten woningcorporaties Heuvelrug Wonen en Rhenam, netbeheerder Stedin, energiecoöperatie Heuvelrug Energie en onze waterschappen mee. Deze samenwerking willen we voortzetten.

- Bij het opstellen van de wijkisolatieplannen betrekken we inwoners, ondernemers en organisaties.
- We stimuleren inwoners om samen met hun burens, straat of wijk aan de slag te gaan.
- Voor het buitengebied gaan we in samenwerking met de andere Kromme Rijn gemeenten onderzoeken op welke wijze we het beste kunnen helpen bij maatwerk

Verder werken aan een aardgasvrije gemeente

Deze Transitievisie Warmte is een eerste versie. We gaan de Transitievisie omstreeks 2025 actualiseren. Dan maken we opnieuw de balans op van de ontwikkelingen in onze gemeente en op nationaal niveau. Zo vullen we zaken die nu nog onzeker zijn steeds verder in en wordt de route naar een aardgasvrije gebouwde omgeving steeds concreter. We gaan nog heel veel leren en innoveren met de stappen die we de komende jaren gaan zetten in onze gemeente en (de rest van) Nederland.

Aan de inwoners van gemeente Utrechtse Heuvelrug: wat betekent deze Transitievisie Warmte voor u?

De Transitievisie Warmte laat zien wanneer in welke wijken we voor 2030 stappen willen zetten om in de toekomst van het aardgas af te gaan. Ook geeft de Transitievisie een richting voor wat u nu al kunt doen.

In een aantal kansrijke wijken starten we met het voorbereiden op de overstap naar aardgasvrij wonen en werken. We gaan samen werken aan wijkisolatieplannen. Als u in één van de isolatiewijken woont, wordt u ruim van te voren geïnformeerd en uitgenodigd om mee te denken. Wij houden daarnaast vast aan de richtlijn van het Klimaatakkoord om bewoners minimaal acht jaar van te voren op de hoogte te stellen dat een wijk van het aardgas wordt afgesloten.

De Transitievisie Warmte geeft richting, maar is niet in beton gegoten. Integendeel, we willen juist ruimte bieden aan u als inwoner of organisatie om initiatieven te starten. Als gemeente proberen we kansrijke initiatieven zo goed mogelijk verder te helpen. Wilt u toch al stappen zetten? Dan zijn er mogelijkheden om zelf wat te doen.

Zelf aan de slag

Wilt u zelf aan de slag met de voorbereidingen op een aardgasvrije woning? Isoleren en elektrisch koken zijn altijd goede stappen om te zetten. Door isolatie toe te passen, kunt u direct energie besparen. Maak daarbij gebruik van logische momenten. Kies bijvoorbeeld voor inductiekoken bij het vervangen van uw keuken, en informeer naar de mogelijkheden van HR++/+++ glas bij onderhoud of vervanging van kozijnen. Kijk op het Energieloket www.jouwhuis-slimmer.nl/utrechtse-heuvelrug/ welke maatregelen voor uw woning of gebouw geschikt zijn. Meer suggesties en tips vindt u op www.iedereendoetwat.nl en www.milieucentraal.nl. Informatie over aardgasvrij wonen en voorbeelden vindt u op www.hierverwarmt.nl.

Bent u eigenaar van monument? De gemeente heeft een brochure gemaakt over verduurzaming van monumenten, deze is te vinden op onze website.